

TABEL DE CONCORDANȚĂ

1	Directiva 2004/113/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, CELEX: 32004L0113, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 373/37 din 21.12.2004.				
2	Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii)				
3	Compatibil				
Actul uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Diferențele	Observațiile	Autoritatea/persoana responsabilă
4	5	6	7	8	9
CAPITOLUL I DISPOZIȚII GENERALE					
<p><i>Articolul 1</i></p> <p>Obiectul</p> <p>Prezenta directivă are ca obiect formarea unui cadru pentru combaterea discriminării pe criterii de sex în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, în vederea punerii în aplicare, în statele membre, a principiului egalității de tratament între bărbați și femei.</p>	<p>Preambulul Legii nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați și a Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității se completează cu clauza de armonizare de transpunere totală a Directivei 2004/113/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, CELEX: 32004L0113, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 373 din 21 decembrie 2004.</p> <p>În clauza de armonizare a Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, Nr. 103 art. 355), după cu textul „2 decembrie 2000„, se completează cu următorul text: „și Directivei 2004/113 CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, CELEX: 32004L0113, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L373/37 din 21 decembrie 2004.”.</p>	Compatibil			Ministerul Muncii și Protecției Sociale
<p><i>Articolul 2</i></p> <p>Definiții</p> <p>În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:</p> <p>(a) „discriminare directă”: situația în care o persoană este tratată, din rațiuni de sex, într-un mod mai puțin favorabil decât este, a fost sau va fi tratată o altă persoană, într-o situație comparabilă;</p> <p>(b) „discriminare indirectă”: situația în care o dispoziție, un criteriu sau o practică aparent neutre ar dezavantaja în special persoanele de un anumit sex, în raport cu persoanele de alt sex,</p>	<p>În art.2 al Legii nr.5/2006 se dă definițiile discriminării, discriminării directe și discriminării indirecte după criteriul de sex. Noțiunea din Legea nr. 5/2006 include specificarea expresă a sarcinii, maternității sau paternității, drept componentă a discriminării directe, fapt care se coroborează cu prevederile pct. (20) din Preambul și art.4 ale Directivei 2004/113CE.</p>	Compatibil			Ministerul Muncii și Protecției Sociale

<p>cu excepția cazului în care această dispoziție, acest criteriu sau această practică sunt obiectiv justificate de un scop legitim și în care mijloacele pentru atingerea acestui scop sunt corespunzătoare și necesare;</p> <p>(c) „hărțuire”: situația în care survine un comportament nedorit legat de sexul unei persoane, având ca obiect sau ca efect atingerea demnității unei persoane și crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator;</p> <p>(d) „hărțuire sexuală”: situația în care survine un comportament nedorit cu conotație sexuală, cu manifestări fizice, verbale sau nonverbale, având ca obiect sau ca efect atingerea demnității unei persoane și, în special, crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator.</p>	<p>Redacția actuală a definiției „hărțuire” din Legea nr.121/2012 a fost revizuită prin Legea nr. 2/2023 (revizuirea cadrului normativ privind nediscriminarea și asigurarea egalității) și semnifică” orice comportament nedorit care conduce la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator, având drept scop sau efect lezarea demnității unei persoane pe baza criteriilor protejate, reale sau presupuse”. Astfel, considerăm că definiția „hărțuire”, oferită de Directiva 2004/113CE se reproduce integral în legislația națională, adică în art.2 din Legea nr.121/2012 și nu vedem necesitatea de operat modificări și completări în legislația națională.</p> <p>Prin Legea nr. 74/2023 pentru modificarea unor acte normative, a fost modificat articolul 2 și anume noțiunea „hărțuire sexuală” cu următorul cuprins: manifestare a unui comportament fizic, verbal, nonverbal sau a altor acțiuni de natură sexuală care conduc la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator, având drept scop sau efect lezarea demnității unei persoane. Textul definiției din Directiva 2004/113CE și Legea nr.5/2006, chiar dacă conțin devieri neînsemnate de ordin redacțional, în esența lor sunt identice, conțin integral toate elementele de conținut.</p>	<p>Compatibil</p> <p>Compatibil</p>			
<p><i>Articolul 3</i> Domeniul de aplicare (1) În limitele competențelor conferite Comunității, prezenta directivă se aplică tuturor persoanelor ce furnizează bunuri și servicii care sunt la dispoziția publicului independent de persoana implicată, atât pentru sectorul public, cât și pentru cel privat, inclusiv organismele publice, și care sunt oferite în afara sferei vieții private și familiale, precum și tranzacțiilor care se desfășoară în acest cadru.</p>	<p>Legea nr. 5/2006 se completează cu articolul 20¹ care va avea următorul cuprins: „Articolul 20¹ Reglementări speciale pentru persoanele juridice de drept privat (1) Persoanele juridice de drept privat pot desemna în cadrul entității unitatea gender cu atribuții în domeniul asigurării egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați. (2) Unitatea gender din cadrul persoanelor juridice de drept privat, în cazul în care a fost desemnată, deține următoarele atribuții: a) analizează contextul de apariție și evoluție a fenomenului de discriminare în bază de sex, precum și nerespectarea egalității de șanse și tratamentului egal între femei și bărbați în cadrul entității și recomandă soluții; b) formulează recomandări/observații/propuneri în vederea prevenirii /gestionării/remedierii contextului de risc care ar putea conduce la încălcarea egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați cu respectarea principiului confidențialității;</p>	<p>Compatibil</p>			<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</p>

<p>(2) Prezenta directivă nu aduce atingere libertății individuale de a alege un cocontractant, cu condiția ca alegerea cocontractantului să nu se bazeze pe sexul celui interesat/cele interesate.</p> <p>(3) Prezenta directivă nu se aplică nici conținutului mijloacelor de informare și al publicității, nici educației.</p> <p>(4) Prezenta directivă nu se aplică problemelor privind ocuparea forței de muncă și munca. Directiva nu se aplică problemelor referitoare la activitatea independentă, în măsura în care acestea sunt reglementate de alte acte legislative comunitare.</p>	<p>c) propune măsuri privind asigurarea egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați, evaluează impactul acestora asupra femeilor și bărbaților;</p> <p>d) elaborează planuri de acțiune privind implementarea principiului egalității între femei și bărbați în care să fie cuprinse cel puțin: măsuri active de promovare a egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și eliminarea discriminării directe și indirecte după criteriul de sex, măsuri privind prevenirea și combaterea încălcării demnității în muncă după criteriul de sex la locul de muncă, măsuri privind egalitatea de tratament în ceea ce privește remunerarea, promovarea în funcții și ocuparea funcțiilor de conducere;</p> <p>e) elaborează, fundamentează și evaluează implementarea programelor/proiectelor la locul de muncă în domeniul egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați;</p> <p>f) acordă consultanță de specialitate la locul de muncă pentru aplicarea prevederilor legislației naționale și a Uniunii Europene în domeniul egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați.</p> <p>(3) Persoanele juridice de drept privat promovează politici interne pentru combaterea discriminării pe criterii de sex în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii și asigură egalitatea de șanse și de tratament egal a femeilor și bărbaților privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii.”</p> <p>Articolul 12¹ din Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins: „(1¹) Persoana care furnizează bunuri și servicii în sensul alin. (1) beneficiază de libertatea individuală de a alege un cocontractant, cu condiția ca alegerea cocontractantului să nu se bazeze pe sexul celui interesat/cele interesate.”</p> <p>Alineatul (2), după sintagma ”legitim.” se completează cu textul „Pentru asigurarea egalității între bărbați și femei sunt admise măsuri pozitive.”</p>				
--	--	--	--	--	--

<p>Articolul 4 Principiul egalității de tratament</p> <p>(1) În sensul prezentei directive, principiul egalității de tratament între bărbați și femei înseamnă:</p> <p>(a) că nu poate exista o discriminare directă pe criterii de sex, inclusiv un tratament mai puțin favorabil al femeii pe motive de sarcină și maternitate; că nu poate exista o discriminare indirectă bazată pe sex.</p>	<p>Articolul 2 din Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați se modifică după cum urmează: Cuvintele "tratate egală" din definiția noțiunii "egalitate între femei și bărbați" se înlocuiesc cu cuvintele "tratament egal". După noțiunea „egalitate între femei și bărbați” și definiția acesteia se completează cu noțiunea „tratament egal a femeilor și bărbaților” cu următorul cuprins: „tratament egal a femeilor și bărbaților – neadmiterea oricărei situații de discriminare directă sau indirectă pe criterii de sex, inclusiv a tratamentului mai puțin favorabil al femeii pe motive de sarcină și maternitate;”.</p> <p>Art.12¹ al Legii nr.5/2006 introdus prin Legea nr. 305/2016 pentru completarea unor acte legislative - <i>Accesul egal la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii</i>) se utilizează expresia „principiul egalității de tratament”, preluat din Directiva 2004/113CE.</p> <p>Expresia „principiul egalității de tratament”, utilizată în Directiva 2004/113CE dezvoltă caracteristici aplicative, elucidează un model de conduită. În aspect semantic această expresie nu coroborează integral cu expresiile care sunt utilizate în Legea nr.5/2006, deși persistă și multă similitudine. Astfel, noțiunea „egalitate între femei și bărbați” (care este, la rândul său parte integrantă a noțiunii „principiul egalității între femei și bărbați”), încadrează sintagma „tratate egală a femeilor și bărbaților”, care similar cu expresia din Directiva 2004/113CE dezvoltă un model de conduită. Însă în Legea nr.5/2006 nu este inclusă definiția sintagmei „tratate egală a femeilor și bărbaților”. Subsecvent, de menționat că sintagmele „egalitate între femei și bărbați” și „principiul egalității între femei și bărbați” sunt cuprinse în noțiunea „abordare complexă a egalității între femei și bărbați”. Într-o formulă sau alta aceste expresii sunt utilizate în textul Legii nr. 5/2006, inclusiv normele care definesc subiecții raporturilor juridice în domeniu, în norme referitoare la cadrul instituțional și atribuțiile lor funcționale etc.</p>	Compatibil			Ministerul Muncii și Protecției Sociale
<p>(2) Prezenta directivă nu aduce atingere dispozițiilor mai favorabile referitoare la protecția femeilor în ceea ce privește sarcina și maternitatea.</p>	<p>Conform art.12¹ alin.(4) al Legii nr.5/2006 introdus prin Legea nr. 305/2016 pentru completarea unor acte legislative, menținerea în contracte a oricăror clauze care să determine pentru persoana asigurată diferențe în materie de prime și beneficii ca urmare a costurilor legate de sarcină și maternitate este interzisă. Prevederea dată nu afectează condițiile mai favorabile stabilite pentru femei în ceea ce privește sarcina și maternitatea.</p> <p>Norma art.4 alin.(2) a Directivei 2004/113CE este în corelație cu prevederile art.5 alin. (6), art.121 alin. (4) ale Legii nr.5/2006, respective se impune concluzia că nu este necesitate de modificări și completări în legislația națională.</p> <p>În corespundere cu art.5 al Legii nr. 5/2006, femeile și bărbații beneficiază de drepturi și libertăți egale, fiindu-le garantate și șanse egale pentru exercitarea lor.</p>	Compatibil			
<p>(3) Hărțuirea și hărțuirea sexuală în sensul prezentei directive sunt considerate discriminări pe criterii de sex și</p>	<p>Codul contravențional stabilește în art.702 răspundere pentru hărțuire, adică manifestare a unui comportament fizic, verbal, nonverbal sau a altor acțiuni care conduc la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator,</p>	Compatibil			

<p>sunt, prin urmare, interzise. Respingerea unor astfel de comportamente de către o persoană sau supunerea ei acestor comportamente nu poate fi folosită pentru a fundamenta o decizie care afectează această persoană.</p>	<p>având drept scop sau efect lezarea demnității unei persoane pe baza criteriilor de rasă, sex, identitate de gen, statut matrimonial, sau orice alt criteriu. Codul penal stabilește în art.173 răspundere pentru hărțuirea sexuală, care se manifestă prin pretinderea unui act sexual sau a unei alte acțiuni cu caracter sexual prin comportamentul fizic, verbal sau nonverbal, dacă prin aceasta se creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare, discriminatorie sau insultătoare pentru victimă. Conform art.121 alin.(2) al Legii nr.5/2006 introdus prin Legea nr. 305/2016 pentru completarea unor acte legislative, diferențele de tratament se admit în cazul în care furnizarea bunurilor și serviciilor destinate unui anumit sex este justificată de un interes legitim.</p>				
<p>(4) Orice comportament constând în a-i impune cuiiva să practice o discriminare directă sau indirectă pe criterii de sex este considerată discriminare în sensul prezentei directive.</p>	<p>Comportamentul evocat în art.4 alin. (4) al Directivei 2004/113CE este calificat în cadrul legislativ național drept instigare la discriminare. Noțiunea de instigare la discriminare este actualmente definită în art. 2 din Legea nr. 121/2012. De asemenea, art. 70¹ din Codul contravențional nr. 218/2008 stabilește sancțiuni contravenționale pentru comportamentele care constituie instigare la discriminare, or, potrivit art. 10 din Cod, constituie contravenție fapta – acțiunea sau inacțiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod și este pasibilă de sancțiune contravențională. Utilizarea calificativului de faptă ilicită indică asupra faptului că aceasta contravine legii și deci, sunt interzise. Prevederile legale existente creează un cadru care asigură nivelul necesar de protecție împotriva instigării la discriminare în toate contextele în care aceasta s-ar putea manifesta, inclusiv în accesul la bunuri și servicii.</p>	<p>Compatibil</p>			
<p>(5) Prezentă directivă nu exclude diferențele de tratament în cazul în care furnizarea bunurilor și serviciilor destinate exclusiv sau în mod esențial membrilor unuia dintre sexe se justifică printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere ale acestui scop sunt corespunzătoare și necesare.</p>	<p>Analiza comparativă a textului normelor invocate, permite concluzia că, reglementările de la art.4 alin.(5) ale Directivei 2004/113CE se reproduc practic în totalitate în art.12¹ alin. (2) al Legii nr.5/2006 introdus prin Legea nr. 305/2016 pentru completarea unor acte legislative, cu unele devieri irelevante de ordin redacțional, dar, care nu afectează elementele de conținut. Deci, norma art.4 alin.(5) a Directivei 2004/113CE se reproduce integral în legislația națională, adică în art.12¹ alin. (2) al Legii nr.5/2006 și nu este necesitate de operat careva modificări și completări, la subiect, în legislația națională.</p>	<p>Compatibil</p>			

<p>Articolul 5 Factori actuariali</p> <p>(1) Statele membre veghează pentru ca, în toate noile contracte încheiate după 21 decembrie 2007, utilizarea sexului ca factor în calculul primelor și prestațiilor în domeniul serviciilor de asigurare și al serviciilor financiare conexe să nu ducă la crearea, pentru cei asigurați, a unor diferențe în materie de prime și prestații.</p> <p>(2) Sub rezerva alineatului (1), statele membre pot decide, înainte de 21 decembrie 2007, să autorizeze diferențe proporționale în materie de prime și prestații pentru cei asigurați, în cazul în care sexul reprezintă un factor determinant în evaluarea riscurilor, pe baza datelor actuariale și statistice pertinente și precise. Statele membre în cauză informează Comisia cu privire la acestea și veghează ca datele precise privind utilizarea sexului ca factor actuarial determinant să fie colectate, publicate și actualizate periodic. Aceste state membre reexaminează decizia lor în termen de cinci ani după 21 decembrie 2007, ținând seama de raportul Comisiei menționat la articolul 16, și transmit Comisiei rezultatele acestei reexaminări.</p> <p>(3) În orice caz, cheltuielile legate de sarcină și maternitate nu determină, pentru cei asigurați, diferențe în materie de prime și prestații.</p>	<p>Prin Legea nr. 305/2016 pentru completarea unor acte legislative au fost operate modificări la Legea nr. 5/2006 prin care Capitolul III a fost completat cu articolul 12¹ cu următorul cuprins: „Articolul 12¹. Accesul egal la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii.</p> <p>(1) Persoanele care furnizează bunuri și servicii pentru sectorul public și cel privat, inclusiv instituțiile publice și serviciile oferite în afara sferei vieții private și familiale, asigură accesul la bunuri și servicii și furnizarea acestora respectând principiul egalității de tratament între femei și bărbați.</p> <p>(2) Diferențele de tratament se admit în cazul în care furnizarea bunurilor și serviciilor destinate unui anumit sex este justificată de un interes legitim.</p> <p>(3) În cadrul activității de asigurare (reasigurare) și al serviciilor financiare conexe nu pot fi stabilite diferențe pe criteriu de sex la calcularea primelor, tarifelor și beneficiilor care rezultă din contractele de asigurare.</p> <p>(4) Menținerea în contracte a oricăror clauze care să determine pentru persoana asigurată diferențe în materie de prime și beneficii ca urmare a costurilor legate de sarcină și maternitate este interzisă. Prevederea dată nu afectează condițiile mai favorabile stabilite pentru femei în ceea ce privește sarcina și maternitatea.</p> <p>(5) Prevederile prezentului articol nu se referă la domeniul ocupării forței de muncă și muncii, la activitatea individuală de întreprinzător, la profesiile conexe justiției, educației, la conținutul mijloacelor de informare și publicitate, în măsura în care acestea sînt reglementate de alte acte legislative.”</p> <p>. Norma art. 5 din Directiva 2004/113CE este în corelație deplină cu prevederile art.12¹ alin. (3)-(4) ale Legii nr. 5/2006, cu prevederile art.1828 al Codului civil și cu art.7 al Legii nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare, intrată în vigoare la 1 ianuarie 2023.</p> <p>Acest aspect a fost garantat inclusiv prin faptul că prin Legea nr. 305/2016 pentru completarea unor acte legislative a fost modificat articolul 2 din Legea nr. 407/2006 cu privire la asigurări, după cum urmează: „(3) Se interzice stabilirea diferențiată pe criteriu de sex a primelor, tarifelor și beneficiilor care rezultă din contractele de asigurare.”</p> <p>Legea nr. 407/2006 a fost abrogată prin Legea nr. 92/2022, care reglementează faptul că ”(4) Societăților de asigurare, la calcularea primelor, tarifelor și beneficiilor de asigurare, li se interzice stabilirea diferențiată a primelor, tarifelor și beneficiilor în baza criteriilor discriminatorii” (art.7).</p>	<p>Compatibil</p>			<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</p>
---	--	-------------------	--	--	--

<p>Statele membre pot amâna punerea în aplicare a măsurilor necesare pentru a se conforma prezentului alineat în termen de cel mult doi ani după 21 decembrie 2007. În acest caz, statele membre în cauză informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.</p>					
<p>Articolul 6 Acțiunea pozitivă În vederea asigurării unei depline egalități între bărbați și femei în practică, principiul egalității de tratament nu împiedică un stat membru să mențină sau să adopte măsuri specifice destinate prevenirii sau compensării dezavantajelor legate de sex.</p>	<p>Pe tot parcursul textului Legii nr. 5/2006, cuvintele „acțiuni afirmative”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „măsuri pozitive”, la forma gramaticală corespunzătoare. De asemenea, la articolul 2: 1) Se exclude noțiunea „acțiuni afirmative” și definiția acesteia; 2) Se completează cu noțiunea „măsuri pozitive” cu următorul cuprins: „măsuri pozitive – acțiuni speciale provizorii luate până la asigurarea deplinei egalități și care au menirea să prevină sau să compenseze dezavantajele legate de sex în vederea asigurării în practică a unei depline egalități între bărbați și femei;”; Articolul 12¹, alineatul (2) din Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați se completează cu o nouă propoziție cu următorul cuprins: „Pentru asigurarea egalității între bărbați și femei sunt admise măsuri pozitive.”</p> <p>Totodată, potrivit alin. (6) art.5 al Legii nr.5/2006, nu se consideră discriminatorii: a) măsurile de asigurare a unor condiții speciale femeii în perioada sarcinii, lăuziei și alăptării; d) acțiunile afirmative redenumite în versiunea propusă în măsuri pozitive.</p> <p>Într-o anumită măsură acest aspect este reglementat în art.121 alin. (2) din lege, potrivit căruia, diferențele de tratament se admit în cazul în care furnizarea bunurilor și serviciilor destinate unui anumit sex este justificată de un interes legitim.</p> <p>Legea nr.121/2012 folosește noțiunea „măsuri pozitive” pentru situațiile care impun acțiuni specifice de a preveni sau compensa dezavantajele legate de sex.(măsuri pozitive – acțiuni speciale provizorii luate până la asigurarea deplinei egalități și care au menirea să prevină sau să compenseze dezavantajele legate de criterii protejate).</p> <p>În conformitate cu art.5 al Legii nr.121/2012 discriminarea poate fi eliminată prin următoarele modalități: prevenirea oricăror fapte discriminatorii prin instituirea unor măsuri speciale, inclusiv a unor măsuri pozitive de protecție a persoanelor aflate în condiții dezavantajoase față de alte persoane. Măsurile pozitive se vor aplica până la instituirea egalității și includerea socială a persoanelor sau grupurilor de persoane aflate într-o poziție dezavantajată față de alte persoane.</p>	<p>Compatibil</p>			<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</p>

<p><i>Articolul 7</i> Cerințe minime (1) Statele membre pot adopta sau menține dispoziții mai favorabile pentru protecția principiului egalității de tratament între femei și bărbați decât cele prevăzute de prezenta directivă. (2) Punerea în aplicare a prezentei directive nu poate în nici un caz să constituie un motiv pentru reducerea nivelului de protecție împotriva discriminării, deja acordat de statele membre în domeniile reglementate de prezenta directivă.</p>	<p>Asigurarea exercitării drepturilor lor egale de către femei și bărbați în sfera politică, economică, socială, culturală, în alte sfere ale vieții, drepturi garantate de Constituția Republicii Moldova, în vederea prevenirii și eliminării tuturor formelor de discriminare după criteriul de sex este reglementată prin legea specială – Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați</p>	Compatibil			Ministrul Muncii și Protecției Sociale
CAPITOLUL II CĂI DE ATAC ȘI APLICAREA DREPTULUI					
<p><i>Articolul 8</i> Apărarea drepturilor (1) Statele membre veghează ca proceduri judiciare și/sau administrative, inclusiv, atunci când se consideră adecvat, proceduri de conciliere, menite să ducă la respectarea obligațiilor care rezultă din prezenta directivă, să fie accesibile tuturor persoanelor care se consideră lezate de nerespectarea, în ceea ce le privește, a principiului egalității de tratament, chiar după ce relațiile în care se presupune că s-a produs discriminarea au luat sfârșit.</p>	<p>Articolul 21² din Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați va avea următorul cuprins: „Persoanele supuse formelor discriminării după criteriul de sex au dreptul să reclame în scris cazurile la autoritățile cu competențe în domeniu, în modul prevăzut de Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității.”</p> <p>Articolul 6 din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor se completează cu lit. a¹) cu următorul cuprins: „a¹) protecție împotriva discriminării în accesarea de bunuri și servicii și în furnizarea de bunuri și servicii;”.</p> <p>Prevederile Legii nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității acordă dreptul tuturor persoanelor de a depune o plângere împotriva pretinselor acte discriminatorii, fără a condiționa ca persoana să fie însoțită de un apărător. În același timp, legislația Republicii Moldova acordă dreptul de a beneficia de asistență juridică gratuită, în cauze contravenționale, civile și de contencios administrative, persoanelor care nu dispun de suficiente mijloace pentru a plăti aceste servicii (Legea nr. 198/2007 art. 19 alin. (1) lit. e)).</p> <p>De asemenea, în scopul accesibilizării procedurilor judiciare pentru victimele nediscriminării, art. 21 din Legea nr.121/2012 stabilește că „Persoanele care înaintează o acțiune în instanța de judecată privind fapte de discriminare se scutesc de plata taxei de stat”.</p> <p>În conformitate cu art. 85 din Codul de procedură civilă de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc reclamanții în acțiunile privind faptele de discriminare;</p>	Compatibil			Ministerul Muncii și Protecției Sociale

<p>(2) Statele membre introduc în ordinea lor juridică națională măsurile necesare pentru a asigura ca prejudiciul suferit de o persoană lezată ca urmare a unei discriminări în sensul prezentei directive să fie realmente și efectiv reparat sau despăgubit, în funcție de modalitățile pe care le stabilesc în mod disuasiv și proporțional în raport cu prejudiciul suferit. O astfel de reparație sau despăgubire nu este în mod aprioric limitată de un plafon maxim.</p>	<p>În conformitate cu art.18 al Legii nr.121/2012, orice persoană care se consideră victimă a discriminării are dreptul să înainteze o acțiune în instanța de judecată și să solicite:</p> <p>d) repararea prejudiciului material și moral ce i-a fost cauzat, precum și recuperarea cheltuielilor de judecată.</p> <p>Codul civil al Republicii Moldova, în art. 19 (Repararea prejudiciului) stabilește,</p> <p>(1) În condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.</p> <p>(2) Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).</p> <p>(3) Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).</p> <p>(4) Pierderea șanse se repară doar dacă ea constă în dispariția actuală și certă a unei eventualități favorabile. Mărimea acestui prejudiciu corespunde șansei pierdute și nu poate fi egală cu avantajul care ar fi rezultat din șansă dacă ea se materializa.</p> <p>(5) Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.</p>	<p>Compatibil</p>			
<p>(3) Statele membre asigură ca asociațiile, organizațiile sau persoanele juridice care au, în conformitate cu criteriile stabilite de legislația lor națională, un interes legitim în garantarea respectării dispozițiilor prezentei directive pot, în numele sau în sprijinul reclamantului, cu aprobarea acestuia, să inițieze orice fel de procedură juridică și/sau administrativă prevăzută, pentru a face să fie respectate obligațiile care rezultă din prezenta directivă.</p>	<p>Norma art.8 alin. (3) a Directivei 2004/113CE este în corelație deplină cu prevederile legislație. În conformitate cu art.18 al Legii nr.121/2012, în redacția Legii nr.2/2023, acțiuni în instanța de judecată pentru protecția persoanelor ce se consideră a fi victime ale discriminării pot înainta și sindicatele sau asociațiile obștești din domeniul promovării și protecției drepturilor omului. La examinarea de către instanța de judecată a unei cauze în care se invocă o faptă de discriminare, Consiliul poate depune concluzii în conformitate cu art. 74 din Codul de procedură civilă nr. 225/2003. Persoanele care înaintează o acțiune în instanța de judecată privind fapte de discriminare se scutesc de plata taxei de stat (art. 21). În conformitate cu Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, art. 73, în cazurile prevăzute de lege, autoritățile publice, organizațiile, persoanele fizice pot adresa în judecată acțiune (cerere) în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane, la cererea acestora, sau în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unui număr nelimitat de persoane fizice. Organele, organizațiile, persoanele fizice care au intentat proces în apărarea intereselor unor alte persoane au drepturi și obligații procedurale de reclamant, cu excepția dreptului de a încheia tranzacție și a obligației de a achita cheltuielile de judecată.</p>	<p>Compatibil</p>			

<p>(4) Alineatele (1) și (3) nu aduc atingere normelor naționale privind termenele acordate pentru a introduce o acțiune în ceea ce privește principiul egalității de tratament.</p>	<p>Conform art. 74. în cazurile stabilite de lege, autoritățile publice competente, din proprie inițiativă, la cererea participanților la proces sau din oficiul instanței, pot interveni în proces pînă la pronunțarea hotărîrii în primă instanță, precum și în instanța de apel, pentru a depune concluzii, potrivit funcției, în vederea apărării drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale altor persoane, a intereselor statului și ale societății.</p> <p>Instanța judecătorească poate, după caz, din oficiu să introducă în proces autoritatea publică competentă pentru a depune concluzii asupra cauzei în curs de examinare. De taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc Avocatul Poporului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului – pentru cererile privind apărarea intereselor petiționarilor ale căror drepturi și libertăți constituționale au fost încălcate; autoritățile publice, organizațiile și persoanele fizice care, conform legii, sunt împuternicite să adreseze în instanță cereri în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane și să depună cereri de contestare a hotărîrilor instanțelor judecătorești (art. 85).</p> <p>Norma art.8 alin. (4) a Directivei 2004/113CE este în corelație deplină cu prevederile legislației.</p> <p>În conformitate cu art.20 al Legii nr.121/2012, în redacția Legii nr.2/2023, termenul de prescripție pentru intentarea unei acțiuni în instanță în baza prezentei legi este de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care persoana putea să ia cunoștință de săvârșirea ei. În cazul discriminării continue sau prelungite, termenul de prescripție începe să curgă de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni.</p>	<p>Compatibil</p>			
<p><i>Articolul 9</i> Sarcina probei (1) Statele membre iau măsurile necesare, în conformitate cu sistemul lor juridic, pentru ca, îndată ce o persoană se consideră lezată prin nerespectarea, în ceea ce o privește, a principiului egalității de tratament și aduce în fața unui organ jurisdicțional de drept sau a unei alte instanțe competente fapte care permit presupunerea existenței unei discriminări directe sau indirecte, să-i revină pârâtului sarcina de a proba că nu a fost vorba despre încălcarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei.</p>	<p>Norma art.9 a Directivei 2004/113CE este în corelație deplină cu prevederile legislației. De reținut că Legea nr.5/2006 conceptual nu reglementează procedura de soluționare a cazurilor de discriminare. Modalitatea și căile de soluționare a revendicărilor de asigurarea a egalității, inclusiv între femei și bărbați sunt reglementate în Legea nr.121/2012, care este în corelare și cu Codul de procedură civilă. Considerăm, că nu este necesitate de modificare și completare a cadrului legislativ național.</p>	<p>Compatibil</p>			<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</p>

<p>(2) Alineatul (1) nu se opune adoptării de către statele membre a unor norme privind sarcina probei mai favorabile pentru reclamant.</p> <p>(3) Alineatul (1) nu se aplică în cazul procedurilor penale.</p> <p>(4) Alineatele (1), (2) și (3) se aplică și altor proceduri inițiate în conformitate cu articolul 8 alineatul (3).</p> <p>(5) Statele membre au libertatea de a nu aplica alineatul (1) procedurilor în care cercetarea faptelor revine instanței judecătorești sau altei autorități competente.</p>					
<p><i>Articolul 10</i> Protecția contra represaliilor Statele membre introduc în sistemul lor juridic intern măsurile necesare pentru protecția persoanelor împotriva oricărui tratament sau a oricărei consecințe defavorabile ca reacție la o plângere sau la o acțiune în justiție având drept scop respectarea principiului egalității de tratament.</p>	<p>Norma art.10 a Directivei 2004/113CE este în corelație deplină cu prevederile legislației. Legea nr.121/2012 folosește noțiunea „victimizare” pentru protecția persoanelor împotriva oricărui tratament sau a oricărei consecințe defavorabile ca reacție la o plângere sau la o acțiune în justiție având drept scop respectarea egalității persoanelor fără deosebire de sex.</p> <p>Noțiunea de victimizare reprezintă orice acțiune sau inacțiune soldată cu consecințe adverse ca urmare a depunerii unei plângeri sau înaintării unei acțiuni în instanța de judecată în scopul asigurării aplicării prevederilor prezentei legi sau în scopul furnizării unor informații, inclusiv a unor mărturii, care se referă la plângerea sau acțiunea înaintată de către o altă persoană;</p> <p>Scopul Legii nr.121/2012, precum rezultă din art.1, este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de ...sex, identitate de gen, statut matrimonial sau orice alt criteriu.</p> <p>Codul contravențional în art. 703 stabilește răspundere pentru orice acțiune sau inacțiune soldată cu consecințe negative pentru persoana care a depus plângere sau a înaintat acțiune în instanța de judecată în scopul asigurării principiilor egalității și nediscriminării ori în scopul furnizării unor informații, inclusiv a unor mărturii, care se referă la plângerea sau acțiunea înaintată de către o altă persoană.</p>	Compatibil			Ministerul Muncii și Protecției Sociale
<p><i>Articolul 11</i> Dialogul cu părțile implicate În vederea promovării principiului egalității de tratament, statele membre încurajează dialogul cu părțile</p>	<p>Se face necesară mențiunea privind faptul că în contextul favorizării unui dialog social în vederea promovării principiului egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați cu partenerii sociali, prin Legea nr. 305/2016 pentru completarea unor acte legislative au fost operate modificări la Legea sindicatelor nr. 1129/2000 și anume la articolul 14 alineatul (1) după cuvintele „ocrotirii sănătății” au fost introduse cuvintele „egalității de șanse și de tratament între bărbați și femei”.</p>	Compatibil			Ministerul Muncii și Protecției Sociale

<p>implicate care au, în conformitate cu practicile și legislațiile naționale, un interes legitim să contribuie la combaterea discriminării pe criterii de sex în domeniile accesului la bunuri și servicii și al furnizării de bunuri și servicii.</p>	<p>Versiunea actuală a textului articolului este: "(1) Sindicatele sînt în drept să participe la elaborarea proiectelor de programe privind dezvoltarea social-economică, proiectelor de legi și de alte acte normative în domeniul remunerării muncii, asigurării sociale, formării prețurilor, ocrotirii sănătății, egalității de șanse și de tratament între bărbați și femei și în alte domenii ce țin de muncă și dezvoltarea social-economică. În autoritățile publice, sindicatul își realizează acest drept prin organele sale de nivelul respectiv."</p>				
CAPITOLUL III ORGANISMELE DE PROMOVARE A EGALITĂȚII DE TRATAMENT					
<p><i>Articolul 12</i> (1) Statele membre desemnează unul sau mai multe organisme însărcinate cu promovarea, analiza, supravegherea și susținerea egalității de tratament între toate persoanele fără discriminare pe criterii de sex și iau măsurile necesare în acest sens. Aceste organisme pot face parte din organele însărcinate cu apărarea la nivel național a drepturilor omului, cu protecția drepturilor persoanelor sau cu punerea în aplicare a principiului egalității de tratament. (2) Statele membre asigură ca organismele menționate la alineatul (1) să fie autorizate: (a) fără a aduce atingere drepturilor victimelor și asociațiilor, ale organizațiilor și altor persoane juridice menționate la articolul 8 alineatul (3), să aducă persoanelor victime ale unei discriminări un ajutor independent pentru a iniția o procedură vizând discriminarea; (b) să efectueze studii independente referitoare la discriminări;</p>	<p>La articolul 19 (competența autorităților publice centrale de specialitate și a instituțiilor din subordine) din Legea nr. 5/2006, alineatul (3) se completează cu lit. a1) cu următorul cuprins: "a1) asigurarea tratamentului egal al femeilor și bărbaților privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii;". La articolul 20 (Competența autorităților administrației publice locale) din legea prenotată, alineatul (1), se completează cu litera a1) care va avea următorul cuprins: "a1) asigurarea tratamentului egal a femeilor și bărbaților privind accesul la serviciile și bunurile disponibile publicului și prin furnizarea acestora;".</p> <p>Actualmente, conform Legii nr. 5/2006, sunt abilitate cu atribuții în domeniul egalității între femei și bărbați: Parlamentul, Guvernul, Comisia guvernamentală pentru egalitate între femei și bărbați, Ministerul Muncii și Protecției Sociale (organ specializat), Inspectoratul de Stat al Muncii, ministerele și alte autorități administrative centrale (grupurile coordonatoare în domeniul gender), autoritățile administrației publice locale (unitățile gender), Biroul Național de Statistică, Consiliul pentru egalitate.</p> <p>De competența Parlamentului ține adoptarea cadrului legislativ care asigură egalitatea între femei și bărbați în toate domeniile; monitorizarea implementării principiului egalității între femei și bărbați în toate direcțiile și la toate nivelurile politicii de stat; examinarea rapoartelor Guvernului și ale Avocatului Poporului asupra situației în domeniu, conform legislației.</p> <p>În scopul abordării complexe a egalității între femei și bărbați, Guvernul: asigură integrarea în politici, strategii, programe, acte normative și investiții financiare a principiului egalității între femei și bărbați; aprobă planurile și programele naționale privind egalitatea între femei și bărbați, monitorizează realizarea lor; prezintă periodic Parlamentului rapoarte asupra situației și activității în domeniu, conform legislației.</p> <p>Comisia guvernamentală pentru egalitate între femei și bărbați este un organ consultativ, creat pe lângă Guvern, care activează în temeiul unui regulament aprobat de acesta, avînd următoarele atribuții: promovarea egalității între femei și bărbați, abordarea ei complexă; coordonarea activității autorităților administrației publice centrale și locale în problemele egalității între femei și bărbați; dezvoltarea colaborării structurilor de stat cu societatea civilă și cu organizațiile internaționale, precum și impulsionează parteneriatului acestora cu sectorul privat și cu mediul de afaceri în promovarea egalității între femei și bărbați; analiza</p>	<p>Compatibil</p>			<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</p>

<p>(c) să publice rapoarte independente și să formuleze recomandări privind toate problemele legate de aceste discriminări.</p>	<p>planurilor și a programelor naționale și locale, a valorificării investițiilor financiare în domeniul egalității între femei și bărbați.</p> <p>Autoritatea publică centrală abilitată cu elaborarea și promovarea politicilor în domeniul egalității între femei și bărbați este Ministerul Muncii și Protecției Sociale. În cadrul Ministerului Muncii și Protecției Sociale, atribuțiile sînt puse în sarcina unei subdiviziuni specializate a aparatului central, avînd competențe de: elaborare și perfecționare a cadrului legislativ și normativ în domeniul egalității între femei și bărbați; identificare a necesității efectuării studiilor analitice în domeniul egalității între femei și bărbați în parteneriat cu alte autorități ale administrației publice centrale de specialitate; elaborare a documentelor de politici în domeniul egalității între femei și bărbați și prezentarea acestora Guvernului spre aprobare; elaborare, fundamentare și dezvoltare a proiectelor în domeniul egalității între femei și bărbați în cooperare cu societatea civilă și cu organizațiile internaționale; coordonare metodologică a activității grupului coordonator în domeniul gender și a unităților gender din cadrul administrației publice centrale de specialitate și al administrației publice locale; elaborare și coordonare a implementării programelor în domeniul egalității între femei și bărbați, organizare în parteneriat cu societatea civilă a campaniilor de mediatizare, planificare a studiilor și cercetărilor în domeniu și a altor activități de asigurare a egalității de șanse între femei și bărbați; monitorizare și evaluare a politicilor și programelor din domeniu; coordonare a procesului de elaborare a rapoartelor naționale și a rapoartelor guvernamentale periodice asupra gradului de implementare a prevederilor tratatelor internaționale din domeniu; coordonare și monitorizare a implementării recomandărilor din domeniul de referință adresate Guvernului de către comitetele și consiliile specializate ale ONU și ale Consiliului Europei; organizare a activității curente și de secretariat a Comisiei guvernamentale pentru egalitate între femei și bărbați; stabilire a parteneriatului cu sectorul privat și cu mediul de afaceri, precum și cu organizațiile necomerciale în vederea promovării și implementării principiului egalității între femei și bărbați; exercitare a altor atribuții în domeniu conform legislației.</p> <p>În competența celorlalte autorități ale administrației publice centrale intră: asigurarea abordării complexe a egalității între femei și bărbați și a realizării tratatelor internaționale din domeniu în sfera de competență; asigurarea respectării principiului egalității între femei și bărbați în politica de cadre și crearea condițiilor de prevenire a oricăror forme de discriminare după criteriul de sex și de hărțuire sexuală la locul de muncă; prezentarea către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în modul stabilit, a rapoartelor despre situația privind implementarea politicii naționale de asigurare a egalității de șanse între femei și bărbați; exercitarea altor atribuții în domeniu conform legislației.</p> <p>În cadrul autorităților administrației publice centrale de specialitate funcționează grupul coordonator în domeniul gender, avînd drept scop asigurarea abordării complexe a egalității între femei și bărbați în politicile și programele din toate domeniile și la toate nivelurile de adoptare și aplicare a deciziilor. Membrii grupului coordonator în domeniul gender sînt unitățile gender din subdiviziunile</p>				
---	--	--	--	--	--

	<p>cu competențe de elaborare, promovare și monitorizare a politicilor în domeniul de activitate a autorității administrației publice centrale de specialitate.</p> <p>Grupul coordonator în domeniul gender are următoarele atribuții: monitorizează respectarea legislației în domeniul de asigurare a egalității de șanse între femei și bărbați în cadrul autorităților administrației publice centrale de specialitate; aprobă rapoartele unităților gender privind asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați în sectorul de activitate și le prezintă în modul prevăzut organului specializat; examinează cazurile de discriminare după criteriul de sex și de hărțuire sexuală la nivel de ramură, precum și în structurile descentralizate și desconcentrate; înaintează conducătorului autorității propuneri de înlăturare a condițiilor de discriminare; cooperează cu Consiliul pentru egalitate, oferind datele, informațiile și documentele solicitate de acesta; remite organelor de drept abilitate materialele acumulate în cazurile de examinare a pîngerilor privind hărțuirea sexuală la locul de muncă; contribuie la consolidarea cunoștințelor funcționarilor publici din ramură cu privire la subiectele ce țin de asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați.</p> <p>Unitatea gender prezintă propuneri de integrare a principiului egalității între femei și bărbați în politicile și planurile sectoriale de activitate; identifică, studiază și contribuie la soluționarea problemelor de discriminare după criteriul de sex în domeniul de activitate; participă la examinarea petițiilor asupra cazurilor de discriminare după criteriul de sex și de hărțuire sexuală la locul de muncă; elaborează rapoarte privind implementarea politicii naționale de asigurare a egalității de șanse între femei și bărbați și le prezintă spre aprobare grupului coordonator în domeniul gender; studiază experiența internațională;</p> <p>Responsabilitatea pentru asigurarea realizării de către autoritatea publică a atribuțiilor stabilite și coordonarea activității grupului coordonator în domeniul gender revine conducătorului autorității.</p> <p>Autoritățile publice locale, de asemenea au atribuții în asigurarea egalității între femei și bărbați.</p> <p>Avocatul Poporului asigură garantarea și respectarea egalității între femei și bărbați ca parte integrantă a drepturilor și libertăților constituționale ale omului, conform legislației.</p> <p>Consiliul pentru egalitate asigură protecția împotriva discriminării și egalitatea tuturor persoanelor în conformitate cu legislația.</p>				
CAPITOLUL IV DISPOZIȚII FINALE					
<p><i>Articolul 13</i> Conformarea Statele membre iau măsurile necesare pentru a asigura ca principiul egalității de tratament să fie respectat în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea bunurilor și serviciilor în cadrul prezentei directive și, în special, pentru ca:</p>	<p>Reglementările din art.14 al Directivei 2004/113CE se regăsesc în volum deplin în legislația Republicii Moldova. Legea nr.5/2006, Legea nr.121/2012, Codul civil</p>	<p>Compatibil</p>			<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</p>

<p>(a)actele cu putere de lege și actele administrative contrare principiului egalității de tratament să fie eliminate;</p> <p>(b)dispozițiile contractuale, regulamentele interne ale întreprinderilor, precum și normele care reglementează asociațiile cu scop lucrativ sau fără scop lucrativ, contrare principiului egalității de tratament, să fie sau să poată fi declarate nule și neavenite sau să fie modificate.</p>					
<p><i>Articolul 14</i> Sanctiuni Statele membre stabilesc regimul sancțiunilor aplicabile în cazul încălcării legislației naționale adoptate în conformitate cu prezenta directivă și iau toate măsurile necesare pentru a asigura aplicarea acesteia. Sancțiunile, care pot include plata unor despăgubiri către victimă, trebuie să fie efective, proporționale și disuasive. Statele membre notifică aceste dispoziții Comisiei până la 21 decembrie 2007 și orice altă modificare ulterioară referitoare la acestea în cel mai scurt termen.</p>	<p>Reglementările din art.14 al Directivei 2004/113CE se regăsesc în volum deplin în legislația Republicii Moldova. Legea nr.5/2006, Legea nr.121/2012, Codul civil etc., stabilesc temeiurile din care pot surveni anumite restricții sau măsuri coercitive, inclusiv despăgubiri. Legea procesuală stabilește modalitatea de restabilire în drepturi, inclusiv revendicarea despăgubirilor, după caz, pe calea procedurii contencioase, a contenciosului administrativ, în procedură specială. Codul contravențional stabilește răspunderea pentru discriminare în cazurile de acces la serviciile și bunurile disponibile publicului. Codul penal stabilește răspundere pentru încălcarea egalității în drepturi a cetățenilor. Norma art.14 este integral transpusă în cadrul legislativ național.</p>	Compatibil			Ministerul Muncii și Protecției Sociale
<p><i>Articolul 15</i> Difuzarea informațiilor Statele membre asigură ca dispozițiile adoptate în aplicarea prezentei directive, precum și acelea aflate deja în vigoare în acest domeniu să fie aduse la cunoștința persoanelor în cauză,</p>		Compatibil			Ministerul Muncii și Protecției Sociale

<p>prin toate mijloacele corespunzătoare și pe întreg teritoriul acestora.</p>					
<p><i>Articolul 16</i> Rapoarte (1) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre, până la 21 decembrie 2009 și, ulterior, la fiecare cinci ani, toate informațiile disponibile referitoare la aplicarea prezentei directive. Comisia întocmește un raport succint care conține examinarea practicilor în vigoare în statele membre privind articolul 5 pentru ceea ce are legătură cu utilizarea elementului sex ca factor în calculul primelor și al prestațiilor. Comisia prezintă acest raport Parlamentului European și Consiliului până la 21 decembrie 2010. După caz, Comisia completează raportul cu propuneri de modificare a prezentei directive. (2) Raportul Comisiei ia în considerare punctul de vedere al părților interesate.</p>		<p>norme UE neaplicabile</p>			
<p><i>Articolul 17</i> Punerea în aplicare (1) Statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 21 decembrie 2007. Comisiei i se comunică de îndată de către statele membre textul acestor dispoziții. Atunci când statele membre adoptă aceste dispoziții, ele conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere în momentul</p>		<p>norme UE neaplicabile</p>			

<p>publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.</p> <p>(2) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniile reglementate de prezenta directivă.</p>					
<p><i>Articolul 18</i></p> <p>Intrarea în vigoare</p> <p>Prezenta directivă intră în vigoare la data publicării în <i>Jurnalul Oficial al Uniunii Europene</i>.</p>		<p>norme UE neaplicabile</p>			

Secretară de stat

Digitally signed by Bechtoldt Felicia
Date: 2024.06.24 14:53:47 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Felicia BECHTOLD